

ADANA BÜYÜKŞEHİR KENT KONSEYİ
Çocuk İşçiliği ile Mücadele ve
Çalışan Çocukları İzleme Komitesi

DÜNYADA,
TÜRKİYE'DE VE
ADANA'DA
ÇOCUK İŞÇİLİĞİ
NEDİR?
NASIL
ÇÖZÜLÜR?

DÜNYADA, TÜRKİYE'DE VE ADANA'DA ÇOCUK İŞÇİLİĞİ
NEDİR? NASIL ÇÖZÜLÜR?

Adana Büyükşehir Kent Konseyi
 ocuk    ili i ile Mücadele ve çalışan çocukları  zleme Komitesi
DÜNYADA, TÜRKİYE'DE VE ADANA'DA ÇOCUK    İLİ İ
NEDİR? NASIL     L R?

Hazırlayanlar

Prof. Dr. Adnan G m   / Çukurova Üniversitesi
Nur Yıldırım / Adana  ocuk    ili i  zleme Birimi

Destek Verenler

Adana  ocuk    ili i  zleme Birimi
ÇYDD Adana  ubesi
Halk Sa lı ı İl M d rl    
Tarım İl M d rl    
Kalkınma Atölyesi

Fotoğraflar

Kalkınma Atölyesi Arşivi

Tasarım

Kurtuluş KARA IN
www.kurtuluskarasin.com

Baskı

Altan Matbaası
www.altanmatbaacilik.com

1. Baskı, Eylül 2014, Adana

Adana Kent Konseyi “Çocuk İşçiliği İle Mücadele ve Çalışan Çocukları İzleme Komitesi” Aralık 2013'te Kuruldu	4
Çocuk İşçiliği Nedir?	6
Çocuk İşçiliği Türleri Nelerdir?	7
Çocuk İşçiliği ile İlgili Mücadele Neden Önemli?.....	8
Çocuk İşçiliği ile Mücadelede Hangi Kriterler Dikkate Alınmaktadır?	9
Tehlikeli İşlerde 100 Milyondan Fazla Çocuk Çalıştırılıyor!	9
Ev İşlerinde Çoğu Kız ve Ücretsiz Çalıştırılan 300 Milyon Çocuk İşçi Görünmüyor	10
Türkiye’de Çocukların Yüzde 55’i (8 Milyon 397 Bin Çocuk) Çalıştırılıyor	10
Adana’da Çocuk İşçiliği Sayıları Yüksek Bulunuyor.....	12
Mevsimlik Gezici Tarım İşlerinde Çalışan Çocuklar: Gecekondu, Çadır ve Tarlalarda Yaşıyor, Bir Kısım Okula Gidemiyor.....	13
Suriyeli Çocukların Durumuna Çare Bulunmalı	14
Ekonomik Faaliyetlerde Çalışan Çocukların Yüzde 50,2’si Okula Devam Edemiyor	14
Çocukların Yeri İş Değil Okul: Politik Kararlılık ve Tarafların Kararlılığı ile Pek Çok Sorun Kısa Sürede Çözülebilir.....	15
Gezici Tarım İşçiliğinde Çalışan Çocukların Eğitim Sistemi İçerisine Alınması Eylem Planı	17
“Ben Ne Yapabilirim?” Bilgi, Görüş, Öneri Paylaşım Hattı	18
Basın Toplantıları	19
Çalışma Yönergesi	21

Adana Kent Konseyi “Çocuk İşçiliği İle Mücadele ve Çalışan Çocukları İzleme Komitesi” Aralık 2013’te Kuruldu

Çocuk İşçiliği ile Mücadele ve Çalışan Çocukları İzleme Komitesi, Adana Büyükşehir Kent Konseyi’ne bağlı olarak Aralık 2013 tarihinde kurulmuştur. Bu oluşuma “Kalkınma Atölyesi” ile yapılan ortak çalışmalar esin kaynağı olmuştur.

Adana Büyükşehir Kent Konseyi Çocuk İşçiliği ile Mücadele ve Çalışan Çocukları İzleme Komitesi'nin (AKK-ÇİMÇÇİK) amacı; Adana ili genelinde,

1. Çocuk emeğinin sömürülmesinin önüne geçilerek çocuk işçiliğiyle ilgili mevzuatın tam ve doğru olarak uygulanıp uygulanmadığının takipçisi olmak,
2. Çocuk işçiliği ve çocuk emeğinin sömürüsüne karşı mücadele yöntemleri geliştirmek,
3. Bu konularda kamu yönetimlerinin görevlerini yapmaları, çocuk işçiliğini önleme konusunda daha fazla inisiyatif kullanmaları, çaba göstermeleri ve daha etkili yöntemler benimsemelerini sağlayıcı araştırma, rapor ve çağrılar yapmak,
4. Toplumun konuya daha fazla dâhil olması için bilgi, farkındalık ve çocuk haklarına ilişkin forumlar ve etkinlikler düzenlemek,
5. Çalışan çocuklarla bir hareket planı oluşturularak çalışan çocuklarla ilgili istatistikler oluşturmak, çocuk haklarının hayata neden geçirilmediği üzerinde araştırmalar yapmak, çözüm önerilerinde bulunmak,
6. Çalışan çocukların karar alma mekanizmalarına katılımını sağlamak,
7. Kamuoyunu düzenli olarak bilgilendirmektir.

Bu çerçevede, üçer aylık dönemler halinde, çalışma ve izleme sonuçlarıyla ilgili kamuoyuna bilgi verilmesi ve ilgili kurumlara rapor sunulması hedeflenmektedir. Bu rapor komitenin ilk açıklamasını oluşturmaktadır.

AKK-ÇİMÇÇİK kurucu bileşenleri ve eşbaşkanları şu şekildedir:

Kurucu Bileşenler;

- Büyükşehir Kent Konseyi Çocuk Platformu,
- Çalışma ve İş Kurumu Adana İl Müdürlüğü Çocuk İşçiliği İzleme Birimi,
- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü,
- Çukurova Üniversitesi,
- Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,
- İl ve İlçe Ziraat Odaları,
- İlgili Sendika Temsilcileri,
- Yüreğir Sosyal Hizmetler Merkezi,
- ÇYDD-Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Çukurova Şubesi,
- Adana Barosu,
- Uçanbalon Çocuk ve Gençlik Derneği,
- Adana Ev Kadınları Kültür ve Dayanışma Derneği (EVKAD)
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü

Eşbaşkanlar; Adnan Gümüş, Amir Akdağ, Nur Yıldırım, Özgür Onar, Veysel Tuncil.

Çocuk İşçiliği Nedir?

Çocuk işçiliğiyle ilgili sözleşmeler ve şartların başında Çocuk Haklarına dair Sözleşme, **Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun 138 Sayılı "Asgari Yaş Şartı"** (C138 - Minimum Age Convention, 1973), **182 Sayılı "Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimlerinin Bitirilmesine Yönelik Şart"** (ILO Convention No. 182 on the worst forms of child labour, 1999) ve "Tarımda Sağlıklı ve Güvenli Çalışma ile İlgili Şart" (Convention Concerning Safety and Health in Agriculture) sayılabilir. Bu şartlardaki ölçütlere göre 6-17 yaş arası kişiler çocuk sayılmaktadır.

6-17 yaş arasındaki çalışanlara, daha doğrusu 18 yaşından küçük yaşta çalışanlara "çalışan çocuk" ve bu yaştakilerin çalışma biçimine de "çocuk işçiliği" (çocuk istihdamı) denilmektedir. ILO yaş şartı esas olarak 18 yaş olup, çok sıkı koşullara bağlı olarak 16'ya kadar, gelişmekte olan ülkeler için istisnai işlerde 14'e kadar, "hafif işler" için 12 yaşa kadar kabul edilebilmektedir.

4857 sayılı İş Kanununun 71. Maddesine göre 15 yaşını doldurmamış çocukların çalıştırılması yasaktır. Ancak 14 yaşını doldurmuş ve ilköğretimi tamamlamış çocuklar bedensel, zihinsel ve ahlaki gelişmelerine ve eğitime devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak hafif işlerde çalıştırılabilirler. Aynı kanunun 73.1 maddesine göre sanayiye ait işlerde 18 yaşını doldurmamış çocuk ve genç işçilerin çalıştırılması yasaktır.

Çocuk İşçiliği Türleri Nelerdir?

“Çalışma” türleri başlıca iki kategoriye ayrılmaktadır.

1

Ekonomik faaliyetlerde çalışanlar (İstihdam edilenler)

Referans haftası süresince herhangi bir gün en az 1 saat süresince ücret, kar veya ailenin kazancı için aile işletmelerinde ücretsiz olarak çalışanlar ile işi olanlardan; çeşitli nedenlerle referans döneminde işlerinin başında bulunmayan ancak işleri ile ilişkileri devam eden kişileri kapsar (TÜİK 2014).

Ekonomik faaliyet alanlarını Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE Rev.2) üç ana gruba ayırmaktadır:

- **Tarım**
(tarım, ormancılık, hayvancılık);
- **Sanayi**
(madencilik, imalat, enerji, su-atık, inşaat);
- **Hizmet**
(toptan-perakende ticaret, taşıt onarım, konaklama, ulaştırma, finans-sigorta, sağlık, mesleki-bilimsel-teknik etkinlikler, idari işler, kamu yönetimi-savunma-sosyal güvenlik, eğitim, kültür-sanat-eğlence-dinlenme-spor, hane işleri, uluslararası örgütler ve temsilcilikler).

2

Ev işleri ve ev işlerinde faaliyette bulunanlar

Hanehalkı fertleri tarafından kendi evlerinde gerçekleştirilen ve ekonomik faaliyet tanımının dışında kalan faaliyetlerdir. Bu faaliyetler, hanehalkı fertleri tarafından (çocuklar da dahil olmak üzere) ücretsiz olarak gerçekleştirilen evle ilgili işleri kapsamaktadır.

Hanehalkı için alışveriş yapma, yemek pişirme, çamaşır yıkama, ütü yapma, küçük kardeşlere veya hanede bulunan hasta fertlere bakma, evi temizleme, hanede bulunan eşyaları onarma vb. faaliyetler bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Ev işlerinde faaliyette bulunanlar ise ekonomik bir faaliyette bulunmayan ve referans dönemi içinde ailesine ev işlerinde süresi ne olursa olsun yukarıda belirtilen ev işlerinde yardımcı olan fertlerdir (TÜİK 2014).

Çocuk İşçiliği ile İlgili Mücadele Neden Önemli?

Türkiye'nin de taraf olduğu BM Çocuk Haklarına dair Sözleşme'nin 31.1 maddesinde, "Taraf Devletler çocuğun dinlenme, boş zaman değerlendirme, oynama ve yaşına uygun eğlence (etkinliklerde) bulunma ve kültürel ve sanatsal yaşama serbestçe katılma hakkın tanınır", ifadesi ile 31.2 maddesine, "Taraf devletler, uygun kültürel ve sanatsal yaşama tam olarak katılma hakkına saygı duyarak tanınır ve özendirirler ve çocuklar için, boş zaman değerlendirmeye, dinlenmeye, sanata ve kültüre ilişkin (etkinlikler) konusunda uygun ve eşit fırsatlar sağlanmasını teşvik ederler", denilmektedir.

Oysa ağır, ruhsal ve bedensel gelişimini olumsuz etkileyecek işlerde ve koşullarda çalışan çocuklar, sözleşmede belirtilenlerin aksine boş zamanı değerlendirme, dinlenme, sanata ve kültüre ilişkin etkinliklerde bulunma haklarından tamamen yoksun kalmaktadır. Bu da çalışan çocukların kendilerine yaşıtlanndan soyutlamalarına ya da yaşıtlanndan soyutlamalarına ya da yaşıtlanının kendilerini dışlamasına neden olmaktadır. Olumsuz şartlarda yaşamış bir çocukluğun sonucu olarak da çocuğun yetişkinliğe geçiş ve yetişkinlik süreçlerinde giderilmesi zor sorunlarla karşı karşıya kalınmaktadır.

Çocuk İşçiliği ile Mücadelede Hangi Kriterler Dikkate Alınmaktadır?

Çocuk işçiliğiyle ilgili dikkat edilmesi gereken önemli ölçütlerin başında çocuğun sağlığı, eğitimi, zihni ve ahlâki gelişimiyle güvenli bir ortamda büyümesi gelmektedir. Bu ölçütlerin hayata geçirilmesi için zorunlu eğitimi tamamlamamış hiçbir çocuğun çalışma yaşamına girmemesi önemli bir eşiği oluşturmaktadır.

Türkiye’de 12 yıllık zorunlu eğitimden sonra çalışma yaşamına başlanması bu ölçütlerin karşılanması açısından önemli bulunmaktadır. Bu da zaten “çalışma yaşına” (18 yaş) denk düşmektedir.

Tehlikeli İşlerde 100 Milyondan Fazla Çocuk Çalıştırılıyor!

Tehlikeli işlerin (hazardous work) yani çocukların fiziki, zihni ve moral (ahlâki) sağlığını, güvenlik ve ahlâki normları zedeleyen her tür işin 18 yaş altında yaptırılamayacağı, gerek ilgili kanun maddeleri gerekse taraf alınmış uluslararası sözleşmelerde açık hüküm altına alınmıştır.

Sokakta çalışma, kimya sanayi, madenlerde çalışma, mobilya gibi kimyevilerin sık kullanıldığı alanlar 18 yaş altındakilerin çalıştırılmasının yasak olduğu tehlike işlerdir. Gece çalışma ve ek mesailer de tehlikeli, çocukları tehdit edici bulunmaktadır ve yasaktır.

Tehlikeli işlerin en yaygını mevsimlik gezici tarım işçiliğidir. Tarım işçiliği ilaç, gübre, nem, sıcaklık, barınma koşulları gibi pek çok risk içerdiğinden tarım işlerinde çocukların çalıştırılması yasaklanmış bulunmaktadır.

ILO (2012)

Çocuk İşçiliği Rakamları

- 2000’den (246 milyondan) bu yana küresel rakamlar azalmakla birlikte 2012 yılında 168 milyon çocuk işçi bulunmaktadır. 12 yılda 171 milyondan 85 milyona düşmekle birlikte çalışan çocukların yansından fazlası tehlikeli işlerde çalışmaktadır.
- Çocuk işçiliği sırayla Sahra Altı Afrika’da yüzde 21 (59 milyon), Asya ve Pasifik Bölgesinde yüzde 9,3 (78 milyon), Latin Amerika, Ortadoğu ve Kuzey Afrika’da yüzde 8-9 oranlarındadır.
- Tarım sektörü 98 milyonla (çocuk işçiliğinin yüzde 59’u) çocuk işçiliğinde en sorunlu alan olmaya devam etmektedir. Ayrıca hizmet sektöründe 54 milyon ve sanayi işlerinde 12 milyon çocuk çalışmaktadır.

Kaynak: Marking progress against child labour-Global estimates and trends 2000-2012 (ILO-IPEC, 2013).

<http://www.ilo.org/ipec/lang--en/index.htm#a3>

Ev İşlerinde Çoğu Kız ve Ücretsiz Çalıştırılan 300 Milyon Çocuk İşçi Görünmüyor

ILO verilerine göre **ev işlerinde çalışan çoğu kız 300 milyon çocuk** bulunmaktadır. Bununla birlikte ev işleri ve ev işlerinde faaliyetler çoğu zaman “iş” bile sayılmamakta, tümünden angarya konumunda sürdürülmektedir. Hanehalkı fertleri tarafından (çocuklar da dahil olmak üzere) ücretsiz olarak gerçekleştirilen evle ilgili işler; örneğin hanehalkı için alışveriş yapma, yemek pişirme, çamaşır yıkama, ütü yapma, küçük kardeşlere veya hanede bulunan hasta fertlere bakma, evi temizleme, hanede bulunan eşyaları onarma vb. faaliyetler bu kapsamdadır.

Dahası çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinden ve tümünden kayıt dışı-güvencesiz olanlarından biri ücretsiz işlerdir. Ev işleri de bu işler arasındadır ve ücretsiz yaptırılmaktadır.

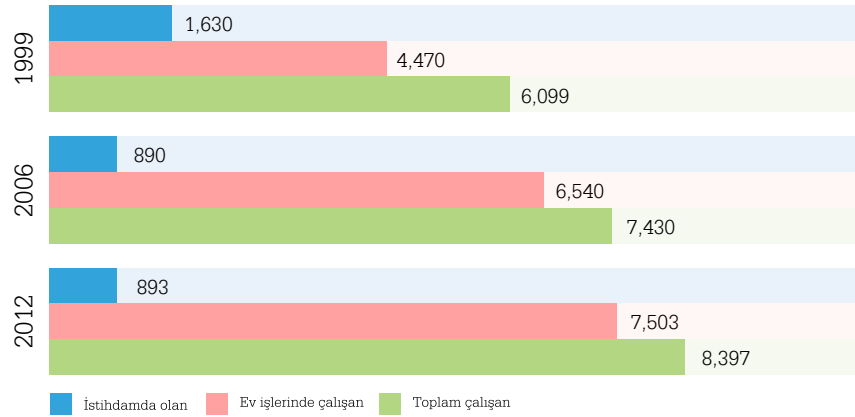
Türkiye’de Çocukların Yüzde 55’i (8 Milyon 397 Bin Çocuk) Çalıştırılıyor

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)’in 2012 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarında uyguladığı Çocuk İşgücü Anketi sonuçlarına göre Türkiye genelinde 6-17 yaş grubundaki 15 milyon 247 bin çocuktan 893 bini (yüzde 5.9’u) ekonomik bir etkinlikte (tarım, sanayi, hizmet sektöründe) ve 7 milyon 503 bini ev işlerinde olmak üzere çocukların yüzde 55’i (8 milyon 397 bini) çalışmaktadır.

Adana’da Çocuk İşçiliği Sayıları Yüksek Bulunuyor

Çocuk işçiliğiyle ilgili çalışan çocuk sayıları gerçek durum kurum ve TÜİK verilerinden daha yüksek bulunuyor. 2013 yılında Adana’da ilköğretim okullarından talep edilen verilere göre, Adana’da sadece 120 çocuğun çalıştığı yönünde bir veri ile karşılaşılmıştır. Bu durum kurumsal bilgilerin çok eksik olduğunu göstermektedir.

Çalışan Çocukların Yıllara Göre Sayısı (Bin)

Kaynak: TÜİK Çocuk İşgücü İstatistikleri; DİSK (2013) Çocuk İşçiliği Raporu.

TÜİK Hanehalkı araştırmasına göre referans haftada Türkiye’de ekonomik bir etkinlikte çocukların çalışma durumu yüzde 5,9 olup, bu rakam biraz daha gerçeğe yakın durmaktadır.

Çocuk işçiliğini izlemeye yönelik sürekli bir izleme sistemin olmaması, bunun acilen kurulması gerektiğini göstermektedir.

Gümüş, Tümkaya ve Dönmezer’in Adana kent merkezindeki ilköğretim okullarında gerçekleştirdiği 2002’deki taramalarına göre ilköğretim 7.-8. sınıftaki çocukların kendi beyanlarıyla ekonomik bir faaliyette çalışma durumları yüzde 46’ları buluyor.

Büyükşehirdeki Öğrencilerin Okuldan Sonra veya Tatillerde Ekonomik Bir Etkinlikte Çalışma Durumları (İlköğretim 7.-8.Sınıflar 2002)

Okullar	Çalışmayan	Yüzde	Son Bir Yılda Çalışan	Yüzde
Çok yoksul semtlerdeki okullarda	39	27,5	103	72,5
Yoksul semtlerdeki okullarda	80	46,5	92	53,5
Ortanın altı semtledeki okullarda	126	55,8	100	44,2
Orta düzey semt okullarında	74	60,7	48	39,3
Zengin semtlerdeki okullarda	135	78,5	37	21,5
Toplam (12 okul)	454	54,4	380	45,6

Kaynak: Gümüş, Tümkaya, Dönmezer 2004 “Sıkıştırılmış Okullar”.

Mevsimlik Gezici Tarım İşlerinde Çalışan Çocuklar: Gecekondlu, Çadır ve Tarlalarda Yaşıyor, Bir Kısım Okula Gidemiyor

Çadırlarda yaşayan mevsimlik gezici tarım işçilerinin yaşam ve çalışma koşulları çok ağırdır. Bunların bir kısmı görünür bulunurken köylerdeki çocuklar ve özellikle de şehrin yoksul kesimlerinden tarım işçiliği yapmak için tarla ve bahçelere giden çocuklar bulunmuyor.

- a) **Köylerdeki çocukların çalıştırılması:** Tarım kesiminde çocuk işçiliği oranları daha da yükselmektedir. Köylerde 7-8 yaşını geçmiş çocukların büyük bir kısmı kısa veya daha uzun süreli olarak tarım-hayvancılık faaliyetlerine destek olmaktadır.
- b) **Şehrin yoksul çeperlerinde oturup tarımda çalışan çocuklar:** Aynı veya yakın köy, kasaba ve şehirlerden yoksul kesimlerinde tarım işçiliği ne yazık ki istatistiklere ve raporlara çok yansımamaktadır. Adana için ovadaki çadırlarda yaşayanların en az iki katı kadar tarım işçisi yakın köy, kasaba ve şehirlerin yoksul kesimlerinden traktör, kamyon veya minibüslerle gününbirlik çalışmaya gidip gelmektedir. Bunların bir kısmını da 15-17 yaş genç işçiler oluşturmaktadır.
- c) **Çadırlarda kalan mevsimlik gezici tarım işçileri:** 2013 Temmuz ayı itibarı ile Çalışma ve İş Kurumu Adana İl Müdürlüğü bünyesinde Çocuk İşçiliği İzleme Birimi kurulmuş ve 2014 Ocak ayı itibarıyla Valilik Bünyesinde “ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI ADANA ÇOCUK İŞÇİLİĞİ BİRİMİ MOBİL EKİP” (Çalışma ve İş Kurumu, Tarım Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, SHM ve Halk Sağlığı görevlilerinden kurulu) oluşturmuştur. Mobil Ekibin 53 çadır noktasında yaptığı çalışmaların ilk bilgilerine göre 10 binden fazla tarım işçisi ve ailesi naylon çadırlarda yaşamını sürdürmeye çalışmakta, buralarda yaşayanların 3-4 binini çocuklar oluşturmakta, bunların bir kısmı da hem tarım işlerinde hem de hane içi işlerde çalışmaktadır.

Kalkınma Atölyesi “Mevsimlik Tarım Göçünden Etkilenen 6-14 Yaş Grubu Çocuklar İçin Temel Araştırma” Raporu (2013)

Araştırma kapsamındaki aileleriyle birlikte bulunan 354 çocuğun yüzde 76,6’sı “tarlada çalışma”ya katılmaktadır. Kızların yüzde 68,4’ü su taşıma, yüzde 63,7’si kardeşlere bakma, yüzde 66,6’sı eşyaları gözetme, yüzde 49,1’i temizlik yapma, yüzde 45,6’sı bulaşık yıkama, yüzde 30’u yemek yapma gibi işleri yerine getirmektedir.

Tarlada günlük çalışma saati ortalama 10,10 saattir.

Suriyeli Çocukların Durumuna Çare Bulunmalı

Suriye'deki çatışmalar Adana, Çukurova ve Türkiye için başka bir sorunu daha gündeme getirmiştir.

Mazlumder'in raporuna (2014) göre Suriyeli mültecilerin (Suriye'den gelenlerin) toplam sayısı 700 binleri, Adana'dakilerin sayısı 70 binleri aşmış bulunmaktadır.

Adana'daki Suriyelilerin sadece 12 bini çadır kamplarında kalmakta olup, 60 bin civarındaki kişi kendi başının çaresine bakmaya çalışmaktadır.

Tarım işçiliği onlar için de çaresizce bir tutunma yolunu oluşturmaktadır. Şehirde veya kırsalda Suriyeli çocukların bir kısmı çalıştırılmakta, çalışan çalışmayan çocukların büyük bir kısmı okuldan yoksun bulunmaktadır.

Çukurova Üniversitesi'nden Dr. İhsan Çetin'in Adana ve Mersin'de sürdürdüğü çalışmanın ilk bilgi ve gözlemlerine göre de Suriyeli ailelerden yoksul olanlar genelde kiralarn ucuz olduğu mahallelerde ikamet etmekte, çocukların neredeyse hiçbiri okula gitmemekte, bazı çocuklar da çalışmak zorunda kalmaktadır. İşgücüne dahil olan bu çocuklar genelde çöpten kağıt-plastik toplamakta veya ailelerinin evde hazırladığı yiyeceği (tatlıyı) sokakta satmaktadır. Çocuklar günde kişi başı ortalama 10 TL civarında para kazanmaktadır.

Ekonomik Faaliyetlerde Çalışan Çocukların Yüzde 50,2'si Okula Devam Edemiyor

2012 yılı itibariyle ekonomik bir faaliyette (tarım, sanayi, hizmet) çalışan 893 bin çocuktan 445 bini aynı zamanda okulunu sürdürürken 448 bini okula gidememektedir. Bir diğer deyişle çalışan çocukların yüzde 50,2'si okula devam edemiyor. Bu oran 15-17 yaş grubunda yüzde 66'lara çıkıyor (TÜİK 2014). Gezici tarım işçileri arasında bu oranlar çok daha yüksektir.

TÜİK öncülüğünde veya bilimsel bir tarama yapılmadan kesin bir rakam vermek zor olsa da, Çalışma İş Kurumu Adana İl Müdürlüğü Çocuk İşçiliği İzleme Birimi'nin önderliğinde kurulan Mobil Ekip'in Adana'da 53 çadır noktasında yapılan gözlemleri yüzlerce çocuğun okuldan uzak kaldığını göstermektedir. Hizmet sektörü ve küçük sanayi bölgelerinde

de ciddi oranlarda çocuk işçiliğinden yararlanılmaktadır. İlgili kamu kurumlarından gelen veriler, okul ziyaretleri neticesinde elde edilen veriler, il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından gönderilen veriler ve Karşıyaka Küçük Sanayi Bölgesi'nde yapılan saha çalışması neticesinde elde edilen veriler kapsamında Adana'da 750'den fazla çocuk işçiye rastlanmıştır.

Kalkınma Atölyesi “Mevsimlik Tarım Göçünden Etkilenen 6-14 Yaş Grubu Çocuklar İçin Temel Araştırma” Raporu (2013)

Araştırma kapsamındaki 354 çocuğun 12'sinin okula kaydı hiç (yüzde 3'ünün) bulunmaktadır. Kaydı bulunanların da sadece yüzde 2,3'ü okula düzenli devam etmiştir –Kayıtlı 342 çocuktan 334'ü (yüzde 94'ü) 2010-2011 eğitim öğretim yılında okula düzenli devam edememiş, 180 eğitim gününden ortalama 58,6 gün devamsızlık yapmıştır.

Valilik ve kaymakamlıkların bazı uyanı ve çabaları olmakla birlikte daha yapısal ve kararlı önlemler geliştirilmesi gerekmektedir.

Çocukların Yeri İş Değil Okul: Politik Kararlılık ve Tarafların Kararlılığı ile Pek Çok Sorun Kısa Sürede Çözülebilir

Çözüm önerilerine önümüzdeki raporlarda ayrıntılı olarak yer verilecektir. Ancak şimdiden bir şey söylemek gerekirse çocukların yeri iş değil, çamur içinde elektriksiz, susuz, tuvaletsiz çadırlar değil, bir yatakta iki-üç çocuğun yatması değil, sağlıklı evler, sağlıklı beslenme, sağlıklı ortam, sağlıklı yollar ve nitelikli okullardır.

“Kalkınma Atölyesi” (2013) “Mevsimlik Tarım İşçiliği ve Çocuklar Sorun Analizi ve Politika Önerileri”ni üç ana başlıkta toparlamaktadır:

- Mevcut yasal düzenlemelerdeki boşlukların tespit edilerek gerekli değişikliklerin yapılması,
- Yasal düzenlemelerin uygulanması ve denetlenmesi için gerekli sistem ve mekanizmaların kurulması,
- Gerekli sosyal ve ekonomik müdahalelerin tasarlanarak ihtiyaç olan tüm illerde uygulanması.

Açıktır ki çocuk işçiliği salt tanımla sınırlı değildir. Çocuk işçiliği sorunu;

- “Mevsimlik Gezici Tarım İşçileri” ve çocukları,
- Günübirlik olarak kasabaların-şehirlerin yoksul çeperlerinden gelen tarım işçileri ve çocukları,
- Hizmet sektöründeki çocuk işçiliği,
- Küçük sanayideki çocuk işçiliği,
- Son yıllarda giderek artan mülteci çocukları dikkate alarak düşünölmek durumundadır.
- Çocuk işçiliği salt “ekonomik faaliyetlerle” de sınırlı değildir. Çocuk işçiliğinin en görünmez ve yaygın olanı “ev içi çalışma” olup bu konuda ayrıca çözümler geliştirilmelidir.

Sorunlar çok ve büyük kısmı da yapısal olmakla birlikte kritik eşik “kararlılıktır”. Politik kararlılıkla, kurumların ve tarafların kararlılığı ile bu sorunların büyük bir kısmı kısa sürede aşılabılır.

Adana’da resmi kurum temsilcilerinden oluşturulan “Çocuk İşçiliği İzleme Birimi”, Kent Konseyine bağlı “Çocuk İşçiliği ile Mücadele ve Çalışan Çocukları İzleme Komitesi”, bunların önerisi dahilinde ilgili kurumların eşgüdümü ile başlatılan tarım işçileri için toplu konaklama noktaları oluşturmaya yönelik girişimler olumlu başlangıçlar olduğu halde çok daha fazla çabaya ihtiyaç bulunmaktadır.

Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Barınma Koşulları (Bursa’nın Batısında Karacabey ve Mustafakemalpaşa Örneği)

(Bursa Tabip Odası, Bursa Barosu, BSMMMO, TMMOB Şubeleri, Nilüfer Kent Konseyi, 2014)

Çözüm Önerileri

- Kamp yerlerinin yerel yönetimler tarafından belirlenmesi ve barınma koşullarının düzenlenmesi gereklidir.
- Kamplar toplu yaşama uygun şekilde düzenlenmeli, olmazsa olmaz temiz ve yeterli su sağlanmalıdır.
- Kamplara güvenli koşullarda elektrik sağlanmalı, tuvaletler ve banyo olanakları sağlıklı yaşam koşullarına uygun şekilde oluşturulmalıdır.
- İşçilerin sağlık hizmetlerine ulaşımı sağlanmalı, düzenli ve sürekli hizmeti almalı; gebe, bebek, çocuk ve yaşlı gibi risk guruplarının izlenmesi sağlanmalıdır.
- Okul çağındaki çocukların eğitimlerini kesintisiz olarak sürdürmelerinin yolu açılmalı, kamplarda eğitim gereksinimleri saptanarak, işçilerin çalışmalarını etkilemeyecek şekilde eğitim programları düzenlenmelidir.
- Sorunların çözümünde yerel yöneticilere çok iş düşmektedir. Yerel yöneticilerin işçilere yaklaşım farklılıkları yaşanan sorunun boyutunu belirleyen önemli etmenlerden birisidir.
- Mevsimlik tarım işçileri ile yöre halkı arasında sosyal ilişkileri arttırmaya yönelik çalışmalar yapılmalı, dışlanmışlık duygusu ortadan kaldırmaya çalışılmalıdır.
- Mevsimlik tarım işçileri iş kanunu kapsamına alınmalı ve sosyal güvenceye kavuşturulmalıdır.

Geçici projeler ve taşeronluk değil, yapısal çözümler düşünülmeli ve hizmette süreklilik sağlanmalı

Kararlılık kadar yapılan iş ve hizmetlerin süreklilik arz etmesi de önemli bir konudur. Yakın zamanda gerçekleştirilen METİP önemli bir uygulama olmakla birlikte bir süre sonra yapılar tümünden sıfırlanmıştır.

METİP Projesi kapsamında çadır bölgelerine (Yüreğir İlçesi) “Hizmet Alımı” usulü ile ilçede tespit edilen 21 yerleşim bölgesinde yol ve zemin iyileştirme çalışmaları yapılmış, konteynırlar getirilmiş, yerleşim bölgelerinin bulunduğu konum itibarıyla imkanlar dahilinde elektrik ve su hizmetleri verilmiş, tuvalet, çok amaçlı hizmet çadırı, çöp konteynırı, çadırların nizami kurulumu gibi hizmetler verilmiştir. Proje kapsamında ayrıca Karataş, Ceyhan, Yuvarlak ve Seyhan ilçelerine gönderilen ödenek ile bu ilçelerde de hizmetler sağlanmıştır. Ancak hizmet alımı kapsamında verilen hizmetler, hizmet süresi bitiminde geri alınmıştır.

Geçici projeler veya aracılıklar (taşeronluklar) yerine yapısal dönüşüm ve iyileştirmeler esas alınmalıdır. Bu kapsamda gezici tarım işçiliğinde bir tür taşeronluk sayılabilecek tarım aracı sistemi yeniden gözden geçirilmelidir.

GEZİCİ TARIM İŞÇİLİĞİNDE ÇALIŞAN ÇOCUKLARIN EĞİTİM SİSTEMİ İÇERİSİNE ALINMASI EYLEM PLANI

Çadır Bölgelerine yaptığımız ziyaretlerin değerlendirilmesi sonucunda komitemiz tarafından ilgili makamlara sunulmak üzere hazırlanan eylem planımız şu şekildedir:

1. Yerleşim alanlarının tespiti ve düzenlenmesi: Altyapısı tamamlanmış (su, elektrik, zemin döşemesi vs.) yerleşim alanlarının hazırlanarak konteynır evlerden oluşacak bu alanlara yerleştirilmeli ve özendirilmelidir.

2. Bölgede bulunan çocukların devam edeceği okulların tespiti ve düzenlenmesi: Bölgede bir çok köy okulu taşınmalı eğitime geçilmesi sonucu kapatılmış durumdadır. Boşaltılmış okullardan uygun olan okulların fiziksel eksikliklerinin giderilerek eğitime hazır hale getirilmesinin sağlanması, buralarda görevlendirilecek personelin hazırlık eğitiminden geçirilmesi , ayrıca bu okullara rehber öğretmen, psikolog, özel eğitimci, çocuk gelişimcisi gibi ek destek personelin de görevlendirilmelidir.

3. Bölge çocuklarına hizmet verecek RAM (Rehberlik Araştırma Merkezi) kurulması: Bölgede gezici tarım işçisi olarak çalışan aile çocuklarında olumsuz koşullar ve yetersiz beslenmeye bağlı gelişimsel bozuklukların diğer bölgelerden birkaç kat fazla olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle bölgede kurulacak RAM, çocukların eğitimsel ihtiyacının tespitinde önemli katkılar sağlayacaktır.

4. Bölgeye gelen tüm çocukların bireysel incelemeden geçirilerek BEP (Bireysel Eğitim Planı) oluşturulması: Bugüne kadar düzenli eğitim alamamış çocukların tek tek ele alınması, bireysel olarak incelenerek bireysel eğitim planlarının oluşturulması gerekmektedir.

5. Okula devam eden çocuklara devam ettikleri gün için işçi yevmiyesinin belli oranında (%40-%50 gibi) ödenek verilmesi: Çocukların tarım alanlarında çalışmayıp okula gitmeleri ailelerin gelirinde düşmeye neden olacak ve aileler çocukların okula gönderilmesi konusunda direnç göstereceklerdir. Bu direncin kırılması ve çocukların okula gönderilmesi konusunda ailelerin özendirilmesi amacıyla, çocukların okula geldikleri gün başına, günlük tarım işçisi yevmiyesinin belli oranında ailelere maddi destek sağlanmalıdır.

6. Yardım ve destek grup ve kuruluşların çalışmalarının organize edilmesi: Bölgeye çeşitli kurum, kuruluş ve şahıslar değişik zamanlarda yardım ve etkinlik düzenleyerek sosyalleşme noktasındaki sıkıntıların giderilmesini sağlamalıdır. Kampların sabit ve belli noktalarda olması, bu hizmetlerin de düzenlenebilmesini sağlayacaktır.

7. Okula devam eden çocukların toplumla entegrasyonlarının sağlanması amacıyla sosyal uyum programlarının geliştirilmesi ve uygulanması: Sadece yerleşim alanlarında verilen sosyal çalışma hizmetlerinin yeterli olmayacağı, alan dışı çalışmaların da yapılması gerektiği gerçeğinden yola çıkarak,gezici tarım işçiliğinde çalışan ailelerin çocuklarının düzenli aralıklarla şehir merkezlerine getirilerek sinema, tiyatro, spor vs. etkinliklerinde bulunmaları sağlanmalıdır.

8. Bölgeye gelen ailelere sağlık, eğitim, yasal hakları konusunda eğitim çalışmaları düzenlenmesi: Bölgeye gelen ailelerin değişiklik göstermesi nedeniyle bilgilendirme hizmeti süreklilik göstermektedir.

“Ben Ne Yapabilirim?” Bilgi, Görüş, Öneri Paylaşım Hattı

Çocuk işçiliği ile mücadele konusunda herkese görev düşmektedir. Hiçbir şey yapamıyorsak, en azından 6-17 yaş çocuk ve genç işçilerin durumlarını, görüş ve önerilerinizi e-posta adresine yazarak paylaşabilirsiniz.

nuryldrm@gmail.com
ogvemues@gmail.com
kentkonseyi@gmail.com

445 bin çocuk işçi okula gidemiyor!

Çocuk İşgücü Anketi sonuçlarına göre Türkiye'deki 893 bin çocuk işçinin 445 bini okula gidemiyor.

Adana Kent Konseyi, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı nedeniyle çocuk işçiliğine dikkat çekti.

Adana Kent Konseyi Çocuk İşçiliği İle Mücadele ve Çalışan Çocukları İzleme Komitesi Başkanı, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Adnan Gümüş, 2012 verilerine göre Türkiye'de 893 bin çocuğun çalıştığını bildirdi.

Komite üyeleriyle birlikte toplantı düzenleyen Prof. Dr. Adnan Gümüş, Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2012 yılı Çocuk İşgücü Anketi sonuçlarına göre ülke genelinde 6-17 yaş arasındaki toplam 15 milyon 247 bin çocuktan 893 bininin tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinde ekonomik kazanç karşılığı çalıştığını söyledi.

Gümüş, aynı döneme ilişkin olarak çalışan çocuklardan 445 bininin okula gidemediğini vurgulayıp, "Çocukların yeri iş değildir. Çamur içinde, elektrik, susuz, tuvaletsiz çadırlar değildir. Sağlıklı evlerde, sağlıklı beslenerek, nitelikli okullarda eğitim görmelidir" dedi.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda tüm çocuklar için nitelikli yaşam ve eğitim imkanlarının sunulmasını isteyen Gümüş, şunları söyledi:

"Kapsamlı istatistikler oluşturulacak!"

"Komitemiz, 2013 aralık ayında kuruldu. Amacımız, çocukların öncelikli ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla, çocuk emeğinin sömürülmesinin önüne geçmek, ilgili mevzuatın tam ve doğru olarak uygulanıp, uygulanmadığının takipçisi olmaktır. Çocuk işçiliği ve çocuk emeğinin sömürüsüne karşı mücadele yöntemleri geliştirmektir. Bu konularda yönetimlerin görevlerini yapmaları, çocuk işçiliğini önlemede daha fazla inisiyatif kullanmalarını, çaba göstermelerini sağlayıcı araştırmalar yapıp, raporlar hazırlayacağız ve çağrılar yapacağız. Halkın konuya daha fazla dahil olması için bilgi, farkındalık ve katılımı destekleyici etkinlikler düzenleyeceğiz. Çalışan çocukların üzerinde bir hareket planı oluşturarak, kapsamlı istatistikler oluşturacağız, çözüm önerilerinde bulunacağız. Çalışan çocukların karar alma mekanizmalarına katılımını sağlayacağız." DHA

<http://sozcu.com.tr/egitim/445-bin-cocuk-isci-okula-gidemiyor.html>
(22.04.2014)

Tarım İşçisi Çocukların Eğitimi İçin Eylem Planı Hazırlandı

Adana Büyükşehir Kent Konseyi Çocuk Platformu, gezici tarım işçiliğinde çalışan çocukların eğitim sistemi içerisine alınmasıyla ilgili eylem planını açıkladı.

Adana Kent Konseyi toplantı salonunda İşkur Adana Çocuk İşçiliği İzleme Birimi, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Çukurova Şubesi, Tarım İl Müdürlüğü, Adana Barosu, Çukurova Üniversitesi ve Uçan Balon Çocuk ve Gençlik Derneği üyelerinden oluşan komite tarım işçileriyle ilgili eylem planını duyurdu. Kent Konseyi Çocuk Platformu Başkanı Amir Akdağ, çocuk işçiliği ile ilgili hazırladıkları eylem planını uygulayıcı birimlere teslim edeceklerini söyledi. 8 maddede hazırlanan eylem planında, tarım işçilerinin, yerleşim alanlarının tespiti ve düzenlenmesi gerektiğini aktaran Akdağ, bu bölgelerin dışında kalmalarına izin verilmemesi istedi.

Altyapısı tamamlanmış yerleşim alanlarının hazırlanarak (su, elektrik, zemin döşemesi) konteynır evlerden oluşan bu alanlar harici yerleşime izin verilmemesi gerektiğini belirten Amir Akdağ eylem planını şöyle sıraladı: "Bölgede bulunan çocukların devam edeceği okulların tespiti ve düzenlenmesi. Bölgede birçok köy okulu taşınmalı eğitime geçerek kapatılmış durumda. Boşaltılmış okullardan uygun olan 2-3 tanesinin eksiklikleri giderilerek eğitime hazır hale getirilmeli. Buralarda görevlendirilecek personel hazırlık eğitiminden geçirilmeli. Bu okullara rehber öğretmen, psikolog, özel eğitimci, çocuk gelişimci gibi ek destek elemanlar da görevlendirilmelidir. Bölge çocuklarına hizmet verecek Rehberlik Araştırma Merkezi (RAM) kurulması. Bölgede gezici tarım işçisi olarak çalışan ailelerin çocuklarında olumsuz koşullar ve yetersiz beslenmeye bağlı gelişimsel bozukluklar diğer bölgelerden birkaç kat fazla olduğu gözlenmiştir. Bu nedenle bölgede kurulacak rehberlik araştırma merkezleri çocukların eğitimsel ihtiyaçlarının tespitinde önemli katkı sağlayacaktır. Bölgeye gelen tüm çocukların bireysel incelemeden geçirilerek Bireysel Eğitim Planlı oluşturulmalı. Bu güne kadar çocuklar düzenli eğitim alamamışlardır. Bu nedenlerle çocukların tek tek ele alınması, bireysel olarak incelenmesi ve bireysel eğitim planlarının oluşturulması gerekmektedir. Okula devam eden çocuklara işçi yevmiyesinin belli oranında (yüzde 40-50) verilmeli. Çocukların tarım alanlarında çalışmayıp okula gitmeleri ailelerin gelirinde düşmeye sebep olacak ve aileler çocukların okula gönderilmesi konusunda direnç göstereceklerdir. Bu direncin kırılması ve çocukların okula gönderilmesi konusunda ailelerin özendirilmesi amacıyla, çocukların okula geldiği gün başına, günlük tarım işçi yevmiyesinin belli oranında ailelere maddi destek sağlanmalıdır. Yardım ve destek kurumlarının çalışmalarını organize edilmeli. Bölgede çeşitli kurum, kuruluş ve şahıslar değişik zamanlarda yardım ve etkinlikler düzenlemektedirler. Kampların sabit ve belli noktalarda olması bu hizmetlerin düzenlenmesini sağlayacaktır. Okula devam eden çocukların toplumla entegrasyonu amaçlı sosyal uyum programları uygulanmalı. Gezici tarım işçiliğinde çalışan ailelerin çocuklarının düzenli aralıklarla şehir merkezlerine getirilmesi sinema, tiyatro, spor etkinliklerinde bulunmaları sağlanmalıdır. Sadece yerleşim alanlarında verilen sosyal çalışma hizmetlerinin yeterli olmayacağı alan dışı çalışmaların da yapılması gerektiği bir gerçektir. Bölgeye gelen ailelere, sağlık, eğitim, yasal haklar konusunda eğitim çalışmaları düzenlenmeli. Bölgeye gelen ailelerin değişiklik göstermesi nedeniyle bilgilendirme hizmeti süreklilik göstermelidir."

12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü Kapsamında...

<http://m.sondakika.com/haber/haber-tarim-iscisi-cocuklarin-egitimi-icin-eylem-planı-6142344>

ADANA KENT KONSEYİ

ÇOCUK İŞÇİLİĞİ İLE MÜCADELE VE ÇALIŞAN ÇOCUKLARI İZLEME KOMİTESİ ÇALIŞMA YÖNERGESİ

AMAÇ

Madde 1: Bu yönergenin amacı, Adana Kent Konseyi Çocuk İşçiliği ile Mücadele ve Çalışan Çocukları İzleme Komitesi'nin çalışma usul ve esaslarını belirlemektir.

KAPSAM

Madde 2: Bu yönerge, Adana Kent Konseyi Çocuk İşçiliği ile Mücadele ve Çalışan Çocukları İzleme Komitesi'nin kuruluşunu, amaçlarını, oluşumunu, organlarını ve çalışma ilkelerini kapsar.

DAYANAK

Madde 3: Bu yönerge, 5393 sayılı Belediye Kanununun 76. Maddesi gereğince, 8 Ekim 2006 tarih ve 26313 sayılı (6 Haziran 2009 tarih ve 27250 sayılı değişik) Kent Konseyi Yönetmeliği'nin 16/1 maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

TANIMLAR

Madde 4: Bu Yönergenin uygulanmasında,

a) Çocuk İşçiliği: Mevsimlik tarımda çalışma, küçük ve orta ölçekli işletmelerde ağır ve tehlikeli işlerde ve sokakta çalışma başta olmak üzere, çocuğun temel eğitimi ve kişisel gelişimini olumsuz yönde etkileyen, 02 Ağustos 2001 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti tarafından onaylanan 182 sayılı ILO Sözleşmesi, 4857 sayılı İş Kanunu, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Yasası ve diğer mevzuat çerçevesinde sınırları belirlenen her türlü çalışmayı ifade eder.

b) Belediye: Adana Kent Konseyi Çocuk İşçiliği ile Mücadele ve Çalışan Çocukları İzleme Komitesi'nin oluşumuna yardım ve destek sağlayan Adana Büyükşehir Belediyesi'ni,

c) Kent Konseyi: 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesinde belirtilen hedefler doğrultusunda; halkın yönetime katılımını ve denetimini sağlayacak mekanizmaları geliştiren ve kendi sorunlarına sahip çıkmasını özendiren, yönetim eksenli katılımcı demokrasiyi esas alan ve sivil toplumu önceleyen Adana Kent Konseyi'ni,

d) Meclisler: Çocuk, kadın ve gençlik meclisleri başta olmak üzere kent konseyinin görev alanlarında, yönetim anlayışına dayalı, grupların kendi sorunlarına çözüm üretmek ve kent yönetimine katkıda bulunmalarını sağlamak amacıyla oluşmuş, gönüllülük ve demokratik platform olma esasına dayanan Adana Kent Konseyi Meclislerini,

e) Çalışma Grupları: Kent Konseyi'nin görev alanlarında, yönetim anlayışına dayalı çeşitli toplum kesimlerinin, kaliteli ve yaşanabilir bir kentin yönetiminde aktif rol almalarını hedefleyen, gönüllülük esasında oluşmuş, gerektiğinde uzman desteği alan, şeffaf ve katılımcı ortak yapılar olan Adana Kent Konseyi Çalışma Gruplarını,

KOMİTENİN AMACI

Madde 5: Adana Kent Konseyi Çocuk İşçiliği ile Mücadele ve Çalışan Çocukları İzleme Komitesi'nin amacı; kent genelinde, çocukların öncelikli ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla çocuk emeğinin sömürülmesinin önüne geçilerek çocuk işçiliği ile mücadele konusunda yönetimlerin biraz daha inisiyatif kullanmaları, çocuk işçiliğini önleme konusunda daha fazla iyi niyet göstermeleri ve daha etkili yöntemler benimsemeleri ve halkın konuya daha fazla dahil olması, daha fazla bilinçlendirilmeleri ve yönetimler tarafından çıkarılan mevzuatın tam ve doğru olarak uygulanıp uygulanmadığının takipçisi olunması, çalışan çocuklar üzerinde bir hareket planı oluşturularak çalışan çocuklar üzerinde kapsamlı istatistikler oluşturmak, çocuk haklarının niçin hayata geçemediği üzerinde geniş kapsamlı araştırmalar yapmak, yıl içinde Çocuk Haklarına İlişkin Forum düzenlemek ve çalışan çocukların karar alma mekanizmalarına katılımını sağlamaktır.

KOMİTENİN OLUŞUMU

Madde 6: Adana Kent Konseyi Çocuk İşçiliği ile Mücadele ve Çalışan Çocukları İzleme Komitesi, kent genelinde faaliyet gösteren sivil toplum örgütleri başta olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek odası temsilcileri ile bireysel üyelerden oluşur. Bu çerçevede;

- 1) Adana Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi Çocuk Platformu temsilcisi,
- 2) Adana Barosu Başkanlığı temsilcisi,
- 3) Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü temsilcisi,
- 4) Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Çukurova Şubesi temsilcisi,
- 5) Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü temsilcisi,
- 6) Çukurova Üniversitesi temsilcisi,
- 7) Bilim ve Teknoloji Üniversitesi temsilcisi,
- 8) İl ve ilçe Ziraat Odaları temsilcileri,
- 9) İlgili sendika temsilcileri,
- 10) Ev Kadınları Derneği temsilcisi,
- 11) Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
- 12) Halk Sağlığı Merkezi

ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Madde 7: Adana Kent Konseyi Çocuk İşçiliği ile Mücadele ve Çalışan Çocukları İzleme Komitesi, ayda en az bir kez toplanır. Gerektiğinde olağanüstü toplantı için, yürütme kurulu başkanın çağrısı ile de toplanır. Komite, kararlarını toplantıya katılan üyelerin oy çokluğu ile alır. Toplantılarda, Yürütme Kurulu tarafından hazırlanmış olan gündem maddelerine, toplantıya katılan üyelerin en az % 10'unun yazılı önerisi ve üyelerin onayı ile madde eklenebilir. Her gündem maddesinin görüşülmesinden sonra karar için oylama yapılır. Oy verme sistemini komite üyeleri belirler.

Komite Yürütme Kurulu; 1 Başkan ve genel kurul tarafından seçilmiş 2 üyeden oluşur. Yürütme Kurulu'nun görev süresi 2 yıldır. Yürütme Kurulu üyesinin birbirini takip eden 3 top-

lantıya mazeretsiz toplamda 6 toplantıya gelmemesi durumunda Yürütme Kurulu kararıyla Yürütme Kurulu üyeliğinden çıkarılır.

Komite, kent genelinde, sivil toplum örgütleriyle kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek odalarından elde edilecek verileri, çocuk işçiliği ile mücadele ekseninde analiz ederek 3 ayda bir rapor haline getirerek Kent Konseyi'ne sunulur.

Komitenin sekreteryaya faaliyeti, Kent Konseyi'nce yerine getirilir.

ÇEŞİTLİ VE SON HÜKÜMLER

MADDE 8: Komite; toplantı gündemlerindeki konular ile ilgili olarak uygun gördüğü kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerini toplantılara davet eder.

Yürütme Kurulu, çalışma grupları ve projeler hakkında Adana Kent Konseyi Genel Sekreterini, sürekli bilgilendirir.

YÜRÜRLÜK

MADDE 9: Bu çalışma yönergesi kent konseyi genel kurulunda kabulü tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

MADDE 10: Bu çalışma yönergesi hükümleri Komite Yürütme Kurulu tarafından yürütür.

GEÇİCİ MADDE (1) Komite Yürütme Kurulu seçilinceye kadar toplantı gündem ve tarihi Adana Kent Konseyi Çocuk Platformu tarafından belirlenir ve yürütülür. Genel Kurul hazırlıkları, Adana Kent Konseyi Genel Sekreterliği tarafından yürütülür. Genel kurulda fesh edilir.

